

Наукові перспективи
Видавнича група

СУСПІЛЬСТВО ТА НАЦІОНАЛЬНІ ІНТЕРЕСИ

№ 11(19)2025

*Тернопільський національний медичний університет
імені І.Я. Горбачевського МОЗ України*

Видавнича група «Наукові перспективи»

*Всеукраїнська Асамблея докторів наук з
державного управління*

Християнська академія педагогічних наук України

«Суспільство та національні інтереси»

№ 11(19) 2025

Київ – 2025

Ivan Horbachevsky Ternopil National Medical University

Publishing Group "Scientific Prospects"

*All-Ukrainian Assembly of Doctors of Science in Public
Administration*

Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine

«Society and national interests»

№ 11(19) 2025

Kyiv – 2025

ISSN 3041-1572Online

УДК 0/3+7/8]:001.31](477)(051)

DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-11\(19\)](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-11(19))

“Суспільство та національні інтереси”: журнал. 2025. № 11(19) 2025. С. 883.

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України # 920 від 26.06.2024 журнал включений до Переліку наукових фахових видань України, категорія “Б”, спеціальності: 011 Освітні, педагогічні науки; 281 Публічне управління та адміністрування

Рекомендований до друку Президією Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління (Протокол від № 2/11-25, від 04.11.2025)

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, Всеукраїнської асоціації педагогів і психологів з духовно-морального виховання, Асоціації науковців України, Інституту освіти Азербайджанської Республіки

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів освітніх, гуманітарних наук, громадського здоров'я, публічного управління та адміністрування з метою їх впровадження у сучасний освітній простір

Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible та до міжнародної пошукової системи Google Scholar

Головний редактор: Теренда Наталія Олександрівна - доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)

Члени редакції журналу серії «Громадське здоров'я»:

- **Іншакова Ганна Вадимівна** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри громадського здоров'я Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна)
- **Керецман Анжеліка Олексіївна** – кандидат медичних наук, доцент, завідувачка кафедри соціальної медицини та гігієни медичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (Ужгород, Україна)
- **Ковальська Оксана Романівна** - кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри соціальної медицини, економіки та організації охорони здоров'я Львівського національного медичного університету імені Далина Галицького (Львів, Україна)
- **Корильчук Неоніла Іванівна** – кандидат медичних наук, доцент кафедри терапії та сімейної медицини Тернопільського національного медичного університету імені І.Я.Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
- **Нагорна Антоніна Максимівна** - доктор медичних наук, професор, член-кореспондент НАМН України, лабораторія епідеміологічних досліджень, профпатології та моніторингу професійного здоров'я ДУ «Інститут медицини праці імені Ю. І. Кундієва НАМНУ» (Київ, Україна)
- **Панчишин Наталія Ярославівна** - кандидат медичних наук, доцент, завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
- **Сатурська Ганна Степанівна** - доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
- **Трущенко Людмила Вікторівна** - доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
- **Шульгай Аркадій Гаврилович** - доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)

Члени редакції журналу серії «Публічне управління та адміністрування»:

- **Непомнящий Олександр Михайлович** - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри архітектури і просторового планування факультету архітектури, будівництва та дизайну Національного авіаційного університету, експерт Експертної ради МОН з питань атестації наукових кадрів з суспільних наук (Київ, Україна)
- **Прав Юрій Григорович** - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри засобів захисту інформації Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- **Бельська Тетяна Валентинівна** - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та економіки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського (Київ Україна)
- **Весоловська Марія Кімсанівна** - доктор філософії (PhD) з публічного управління та адміністрування, доцент кафедри менеджменту організацій Інституту економіки і менеджменту Національного університету «Львівська політехніка» (Львів, Україна)
- **Дегтяр Олег Андрійович** - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)
- **Карпінський Борис Андрійович** - доктор економічних наук, професор, професор кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом, факультет управління фінансами та бізнесу Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- **Клименко Анастасія Сергіївна** - доктор філософії в галузі 28 публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», директор центру підвищення кваліфікації кадрів, доцент кафедри місцевого самоврядування та розвитку територій Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
- **Медведчук Оксана Валеріївна** - кандидат наук з державного управління, доцент, Начальник відділу нормативно-методичного забезпечення та управління проектами Міждержавної гільдії інженерів-консультантів (Київ, Україна)
- **Мельниченко Олександр Анатолійович** - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, Харківський національний медичний університет (Харків, Україна)
- **Пахомова Тетяна Іванівна** - доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри місцевого самоврядування та розвитку територій Навчально – наукового інституту публічної служби та управління Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
- **Шевченко Наталія Олександрівна** - доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри публічного управління та права Дніпровської академії неперервної освіти Дніпропетровської обласної ради (Дніпро, Україна)
- **Шевченко Олександр Олександрович** - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та економіки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського (Київ, Україна)

Члени редакції журналу серії «Гуманітарні науки»:

- **Бевзо Галина Андріївська** - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри загальноосвітніх дисциплін ПВНЗі «Українсько-американський університет Конкордія» (Київ, Україна)
- **Вуколова Катерина Володимирівна** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та перекладу Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна), доцент Дніпровського відділення центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України (Дніпро, Україна)
- **Горда Оксана Михайлівна** - доктор філософії в галузі 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 035 «Філологія», старший науковий співробітник Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» (Львів, Україна)
- **Зірка Віра Василівна** - доктор філологічних наук , професор, завідувач Дніпровського відділення Центру наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України (Київ, Україна)
- **Литвинська Світлана Віталіївна** - кандидат філологічних наук , доцент, завідувач кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- **Островський Олександр Олександрович** - доктор філософії, доцент кафедри філології Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II, (Берегово, Україна)
- **Стирнік Наталія Сергіївна** - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (Дніпро, Україна)
- **Супрун Володимир Миколайович** - доктор філологічних наук, професор, професор кафедри журналістики та українознавства Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- **Чорний Ігор Віталійович** - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри українознавства факультету № 2 Харківського національного університету внутрішніх справ (Харків, Україна)

Члени редакції журналу серії «Освіта/Педагогіка»:

- **Біляковська Ольга Орестівна** - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, факультет педагогічної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- **Волошин Олена Романівна** - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізичної терапії, ерготерапії та здоров'я Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Дрогобич, Україна)
- **Гончарук Валентина Анатоліївна** - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (Умань, Україна)
- **Гуменюк Тетяна Костянтинівна** - доктор філософських наук, Заслужений працівник освіти України, професор, проректор з науково-педагогічної роботи, інноваційно-методичного забезпечення освітнього та наукового процесів Київської муніципальної академії музики ім. Р.М. Глієра (Київ, Україна)
- **Гумеір Гусейн Ахмедов** - доктор педагогічних наук, професор (Баку, Азербайджан)
- **Дибкова Людмила Миколаївна** - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інформатики та системології ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» (Київ, Україна)
- **Коренева Інна Миколаївна** – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету природничої і фізико-математичної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка (Глухів, Україна)

- **Литовченко Ірина Миколаївна** - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської мови технічного спрямування №2 Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" (Київ, Україна)
- **Марчук Оксана Олександрівна** - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука» (Рівне, Україна)
- **Небеленчук Ірина Олександрівна** - доктор педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії і методики середньої освіти комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського», (Кіровоград, Україна)
- **Поліщук Наталія Миколаївна** - доктор філософії, 011 Освітні, педагогічні науки, старший викладач кафедри медико біологічних основ фізичної культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (Умань, Україна)
- **Трофайла Наталія Дмитрівна** - кандидат педагогічних наук, доцент, заступник декана з виховної роботи факультету дошкільної та спеціальної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (Умань, Україна)
- **Шевчук Лариса Дмитрівна** - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри математики, інформатики і методики навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі (Переяслав, Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

© Тернопільський національний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України, 2025

© Видавнича група «Наукові перспективи», 2025

© Християнська академія педагогічних наук України, 2025

© Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління, 2025

© автори статей, 2025

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Освіта/Педагогіка»

Povozynyuk O.O. <i>STRUCTURAL, CRITERIAL, AND LEVEL CHARACTERISTICS OF FUTURE SAPPERS' READINESS FOR PROFESSIONAL ACTIVITY</i>	15
Sviatskyi V.V., Shmelov V.M. <i>ADAPTATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS IN SECURITY DISCIPLINES IN HIGHER EDUCATION UNDER MARTIAL LAW</i>	26
Tonkonoh I.V., Katerusha O.V. <i>OPERATIONAL BUSINESS PROCESSES OF THE RESTAURANT "ODZAKHURI": ANALYSIS AND INNOVATION PROGRAM</i>	38
Tonkonoh I.V. <i>TEACHER TRAINING IN POLTAVA PROVINCE IN THE 19TH – EARLY 20TH CENTURY: HISTORICAL AND PEDAGOGICAL DIMENSIONS</i>	45
Афанасьєв А.О. <i>МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИ- КОРДОННИКІВ ЯК ФАХІВЦІВ З КІНОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ</i>	53
Баштова О.Г., Безпалий С.М., Штома В.Д., Кличков А.О., Мазур І.М., Шевченко М.О. <i>МОДЕРНІЗАЦІЯ ПРОГРАМИ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ У НАЦІОНАЛЬНІЙ АКАДЕМІЇ ВНУТРІШНІХ СПРАВ: ВИМОГИ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ</i>	64
Брюховецька І.В., Прокоф'єв Є.Г., Тригуб А.Ю. <i>ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ, ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ</i>	81
Гончаренко О.М. <i>ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК КОМАНДНОЇ РОБОТИ УЧНІВ 7-9 КЛАСІВ У ПРОЄКТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ НА УРОКАХ ІНФОРМАТИКИ І ТЕХНОЛОГІЙ</i>	92

II(19)
2025

СУСПІЛЬСТВО ТА
НАЦІОНАЛЬНІ
ІНТЕРЕСИ

- Грачик Ю.В., Маслова Т.М.** 101
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ЗАВДАНЬ ЗІ СТВОРЕННЯ КОМПОЗИЦІЇ ДЕКОРАТИВНОГО НАТЮРМОРТУ В СТИЛІСТИЦІ ПОП-АРТ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
- Григоренко Т.В., Демченко І.І., Захаревич М.А.** 117
ТЕХНОЛОГІЇ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ У ТРЕНУВАННІ СОЦІАЛЬНО-ПОБУТОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ
- Гуменюк В.В.** 132
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ МЕДСЕСТЕР: ТРАНСФОРМАЦІЙНИЙ ЗСУВ
- Демянчук М.Р.** 142
МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СЕСТРИНСЬКОЇ СПРАВИ НА ЗАСАДАХ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ
- Денисюк О.Я., Титаренко Н.В.** 152
РЕЛЕВАНТНІ ДАНІ І ЇХ РОЛЬ У ПРИЙНЯТТІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У СФЕРІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
- Довженко Т.О.** 163
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ
- Дружук І.М.** 176
ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ ВПРАВНОСТІ В ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ: СИСТЕМА ТЕКСТІВ-ВПРАВ, СПРЯМОВАНИХ НА ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЛЕКСИЧНИХ ПОМИЛОК
- Дунаєвська О.Ф., Сокульський І.М.** 187
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН «ДОМЕДИЧНА ПІДГОТОВКА» ТА «ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА» В СИСТЕМІ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ
- Дяков С.І., Генік В.М., Олійник С.М.** 199
ПЕДАГОГІЧНА СКЛАДОВА СИСТЕМИ ПРОТИДІЇ НЕГАТИВНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОМУ ВПЛИВУ НА ОСОБОВИЙ СКЛАД СИЛ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

- Калинюк Н.В., Лемешко О.В.** 209
*МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕ-
ТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВНОГО КОР-
ДОНУ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «ЄВРОПЕЙСЬКЕ ІНТЕГРОВАНЕ
УПРАВЛІННЯ КОРДОНАМИ»*
- Карпенко В.С., Усенко В.В.** 222
*СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ ТАКТИЧНОГО РІВНЯ В УКРАЇНІ:
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВНІ ПОГЛЯДИ*
- Кетова Т.М., Денисенко В.М., Ісакова Є.П.** 234
*АДВЕРБАЛІЗАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНОЇ СИСТЕМИ
НІМЕЦЬКОЇ МОВИ*
- Кравченко Г.Ю., Дяченко М.Д., Рожнова Т.Є.** 243
*ІНТЕГРАЦІЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ В ГРОМАДЯНСЬКЕ ВИХОВАННЯ
В КОНТЕКСТІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ: СОЦІАЛЬНИЙ АСПЕКТ*
- Курєпін В.М., Самойленко О.О., Бацуровська І.В.** 255
*КІБЕРБЕЗПЕКА ЦИФРОВОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЯК
СКЛАДОВА СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ ТА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ*
- Кутафін Ю.В., Бацуровська І.В., Кашина Г.С., Самойленко О.О.** 268
*ВИКОРИСТАННЯ ІКТ У СИСТЕМАХ УПРАВЛІННЯ БАЗАМИ ДАНИХ І
ЗНАНЬ ДЛЯ ОСВІТНЬОЇ АНАЛІТИКИ*
- Лемко Г.І.** 280
*МІЖНАРОДНІ ТА ВІТЧИЗНЯНІ ОРІЄНТИРИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З
ДІТЬМИ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ У СКЛАДНИХ ЖИТТЄВИХ ОБСТАВИНАХ*
- Мачинський Н.О., Сопівник Р.В.** 293
*ВІДБІР ЗМІСТУ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ
СТУДЕНТІВ ДО НАЦІОНАЛЬНИХ ГЕРОЇВ*
- Молотай Л.А., Пасечник С.В., Співачук В.О.** 308
*ІНОЗЕМНА МОВА ЯК СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ
СПРЯМОВАНOSTІ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ЕКОЛОГА*
- Поліщук О.С., Шквир О.Л.** 319
*РОЛЬ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ
МЕДИЧНИХ СЕСТЕР ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ*

Поліщук Н.М., Каленіченко О.В. <i>ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З АДАПТИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ: ВІД СИМУЛЯЦІЙ ДО ВІРТУАЛЬНИХ ТРЕНА- ЖЕРІВ</i>	328
Почка К.А. <i>ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ ТА РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНО-ПРОФЕ- СІЙНОЇ ЗРІЛОСТІ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ</i>	342
Притченко П.Г. <i>ВПЛИВ СПОРТУ НА РОЗВИТОК МОЛОДІ</i>	351
Прусак В.Ф., Савка І.В., Гаврилюк М.В., Заяць О.Я. <i>МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МУЗЕЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ У ПІДГО- ТОВЦІ МАЙБУТНІХ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ З АРХІТЕКТУРИ ТА ДИЗАЙНУ</i>	364
Романишина Л.М., Зданевич Л.В. <i>ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІНЖЕ- РЕНИХ ВІЙСЬК: МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНИ</i>	376
Татарчук А.В., Равлюк Т.А. <i>ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ: РОЗВИТОК В УМОВАХ КРИЗОВИХ ТРАНСФОР- МАЦІЙ</i>	388
Толочко С.В., Бондар М.М., Куценко А.Г., Троханяк О.М. <i>ЕМЕРДЖЕНТНІСТЬ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТ- НОСТІ ЛОГІСТИКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ</i>	400
Тонконог І.В., Лисиця Н.В. <i>ЦИФРОВИЙ ІМІДЖ ВИКЛАДАЧА ІНОЗЕМНИХ МОВ: ОСВІТНІ ПРАК- ТИКУМИ ЯК ПРОСТІР САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА РЕФЛЕКСІЇ</i>	412
Трофаїла Н.Д. <i>ТЕАТРАЛІЗОВАНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ІНШО- МОВНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ</i>	429
Холод М. В., Петров І.Л. <i>ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ: РОЛЬ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ІНТЕГРАЦІЇ ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО ПРОСТОРУ</i>	436

УДК 373.5.091.12.017.1:004

[https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-11\(19\)-388-399](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-11(19)-388-399)

Татарчук Андрій Васильович аспірант кафедри педагогіки та соціальної роботи, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, м. Чернівці

Равлюк Тетяна Анатоліївна кандидат педагогічних наук, доцент, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, м. Чернівці, <https://orcid.org/0000-0003-4993-5125>

ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ: РОЗВИТОК В УМОВАХ КРИЗОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Анотація. Стаття присвячена аналізу динаміки розвитку цифрової компетентності педагогічних працівників та системи загальної середньої освіти України в кризових умовах 2021–2023 р.р. Дослідження охоплює період від COVID-адаптації до повномасштабного вторгнення, що стало каталізатором прискорених, але нерівномірних змін.

Методологічною основою слугує аналіз даних двох масштабних національних досліджень, проведених Державною службою якості освіти України у 2021 та 2022/2023 роках.

Результати аналізу засвідчили два ключові етапи динаміки цифрової компетентності. На першому етапі (2021 рік, COVID-адаптація) було зафіксовано швидке інструментальне освоєння цифрових засобів, що підтверджується високим рівнем активності: 81% педагогів проводили онлайн-уроки, а 89,2% керівників та 81% педагогів забезпечували постійний зворотний зв'язок. Це свідчило про високу мотивацію та здатність до оперативної адаптації у комунікаційній та базовій інструментальній сферах цифрової компетентності. Проте, на цьому етапі домінували проблеми, пов'язані з недостатністю досвіду використання спеціалізованих платформ та технічних засобів.

На другому етапі (2022/2023 роки, воєнні виклики) система освіти продемонструвала значний прогрес в організаційній складовій цифрової компетентності та стійкість. Трансформація форм навчання (домінування змішаного та дистанційного форматів) вимагала уніфікації ресурсів. Як наслідок, 61% керівників запровадили єдину освітню платформу, мінімізувавши кількість закладів, що не використовують жодної платформи (лише 1–5%).

Водночас, у 2022/2023 рр. виникли нові, системні виклики, що були зумовлені воєнним станом: 75% педагогів назвали ключовою перешкодою проблеми з

електропостачанням та доступом до інтернету. Невирішеною системною проблемою протягом усього кризового періоду залишався методичний дефіцит цифрової компетентності. Це проявилось у негнучкості планування та у пасивному використанні контенту: не більше третини вчителів застосовували інтерактивні види діяльності, обмежуючись презентаціями та самостійним опрацюванням.

Динаміка цифрової компетентності у кризовий період 2021–2023 рр. демонструє успішну, прискорену інструментальну та організаційну адаптацію.

Ключові слова: динаміка цифрової компетентності вчителів ЗЗСО, кризові умови, дистанційне навчання, організаційна компетентність, цифрові інструменти.

Tatarchuk Andrii Postgraduate student of the Department of Pedagogy and Social Work, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi

Ravliuk Tetiana PhD in Pedagogy, Associate Professor, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, <https://orcid.org/0000-0003-4993-5125>

DIGITAL COMPETENCE OF TEACHERS IN GENERAL SECONDARY EDUCATION INSTITUTIONS: DEVELOPMENT UNDER CONDITIONS OF CRISIS TRANSFORMATIONS

Abstract. The article is devoted to analyzing the dynamics of the development of digital competence among teaching staff and the general secondary education system of Ukraine under crisis conditions during 2021–2023. The study covers the period from COVID-19 adaptation to the full-scale invasion, which became a catalyst for accelerated yet uneven transformations. The methodological basis of the research is the analysis of data from two large-scale national studies conducted by the State Service of Education Quality of Ukraine in 2021 and 2022/2023. The results revealed two key stages in the dynamics of digital competence.

At the first stage (2021, COVID-19 adaptation), there was a rapid instrumental mastering of digital tools, reflected in high levels of activity: 81% of teachers conducted online lessons, while 89.2% of school leaders and 81% of teachers maintained regular feedback. This indicated strong motivation and the ability for swift adaptation in the communicative and basic instrumental domains of digital competence. However, this stage was characterized by challenges related to insufficient experience in using specialized platforms and technical tools.

At the second stage (2022/2023, wartime challenges), the education system demonstrated significant progress in the organizational dimension of digital competence and overall resilience. The transformation of learning formats — with blended and distance learning becoming dominant — required resource unification. As

a result, 61% of school leaders implemented a unified educational platform, reducing the number of institutions without any platform use to only 1–5%. At the same time, in 2022/2023 new systemic challenges emerged due to martial law: 75% of teachers identified power outages and internet access problems as key obstacles.

A persistent systemic issue throughout the crisis period was the methodological deficit of digital competence. It manifested in limited flexibility of planning and passive content use — no more than one-third of teachers engaged students in interactive activities, relying mostly on presentations and independent work.

The dynamics of digital competence during the crisis period of 2021–2023 demonstrate successful and accelerated instrumental and organizational adaptation of teachers within the general secondary education system.

Keywords: dynamics of teachers' digital competence, crisis conditions, distance learning, organizational competence, digital tools.

Постановка проблеми. Розвиток цифрової компетентності сучасного вчителя набув статусу критичної необхідності в умовах кризових трансформацій 20-х років XXI століття.

Пандемія COVID-19 стала першим масштабним випробуванням для освітньої системи. Вона змусила вчителів миттєво перейти до цифрових інструментів. Це, водночас, виявило певні прогалини у їхній початковій готовності до цього.

Педагогі швидко оволоділи базовими платформами (Zoom, Google Meet, Viber та ін.). Але цього було недостатньо. Криза показала гостру потребу в розвитку методичної та дидактичної складових цифрової компетентності, у т.ч. вміння ефективно організовувати навчання, застосовувати формувальне оцінювання, забезпечувати індивідуалізацію через цифрові засоби.

Іншим викликом стала повномасштабна війна. Виникла потреба в асинхронному режимі роботи у зв'язку з повітряними тривогами та відсутністю зв'язку. Вкрай важливим стало забезпечення кібербезпеки та надання соціально-емоційної підтримки учням. Це вимагає від вчителів нових, людиноцентричних цифрових навичок. Різко загострилася проблема нерівності доступу. Її спричинили втрата майна та відсутність інтернету на постраждалих територіях.

Цифрова компетентність вчителя Нової української школи, як інноваційний інструмент, дозволяє продовжувати реформу та забезпечувати якість освіти. Відповідно, дослідження тенденцій розвитку цієї компетентності є ключовим для розуміння майбутнього освітньої системи України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Визначення та вимоги до цифрової компетентності вчителя в українському освітньому просторі чітко закріплені на державному рівні.

Ключовим стратегічним документом є Концепція розвитку цифрових компетентностей, схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03

березня 2021 р. № 167-р [6]. Концепція визначає розвиток цифрових компетентностей національним пріоритетом.

Ця стратегія реалізується через Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» [4]. Він безпосередньо виділяє цифрову компетентність як одну з обов'язкових загальних трудових функцій, підкреслюючи її інструментальну та методичну роль. Такий підхід є органічною складовою компетентнісної парадигми Концепції Нової української школи [5], де цифрова компетентність визначена як одна з ключових для всіх учасників освітнього процесу.

Теоретичні засади формування та розвитку цифрової компетентності ґрунтуються на Рамці цифрової компетентності педагогічних і науково-педагогічних працівників [2], що є національною адаптацією європейської моделі European Framework for the Digital Competence of Educators (DigCompEdu) [9]. Деталізація вказаної моделі та механізми її формування широко висвітлені у працях вітчизняних науковців, які досліджують теорію інформатизації освіти та цифрову дидактику (зокрема, В. Биков, І. Іванюк, О. Овчарук та ін. [3, 7]).

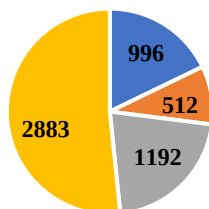
Проте, незважаючи на наявність нормативної бази та значної кількості публікацій, актуальні виклики вимагають емпіричного аналізу динаміки змін у цифровій компетентності вчителів Нової української школи протягом останніх років. Зокрема, необхідно узагальнити моніторингові дані щодо зміни практичних навичок учителів у роботі з цифровими інструментами та методиками.

З огляду на викладене, **мета статті** – провести емпіричний аналіз динаміки розвитку цифрової компетентності вчителів ЗЗСО на основі моніторингових даних 2021–2023 р.р.

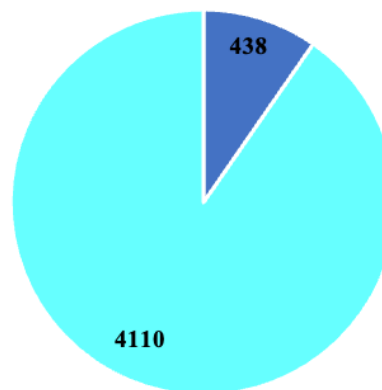
Виклад основного матеріалу. Вивчення динаміки моніторингових даних розпочинається з фіксації стану цифрової компетентності вчителів після першої фази дистанційного навчання. Аналітична довідка Державної служби якості освіти України [1] (лютий 2021 р.) присвячена оцінці якості освіти під час дистанційного навчання у 2020/2021 навчальному році. В опитуванні взяли участь 273 564 респонденти, із них 47,5 тис. освітян (включаючи 43 тис. учителів), 158 тис. батьків та 68 тис. учнів.

Результати опитування керівників ЗЗСО (рис. 1) показують, що вже у 2021 році дистанційна форма навчання стала обов'язковою для більшості закладів, а це безпосередньо вплинуло на початковий рівень цифрової компетентності вчителів.

Аналіз організації освітнього процесу в січні 2021 року (період локдауну 11–23 січня) підтверджує, що 65% опитаних керівників запровадили повне дистанційне навчання на весь період, тоді як решта закладів (сумарно 35%) застосовували змішані формати: 12% шкіл продовжили канікули, а 23% поєднали дистанційну форму з канікулами (схема 1 тиждень/1 тиждень).

- Навчання відбувалося дистанційно або використовувалися технології дистанційного навчання
- Навчання проводилося дистанційно для окремих класів
- Практикувалося змішане навчання очно в закладі освіти та дистанційно вдома

- Навчання відбувалося в закладі освіти (очно)
- Навчання відбувалося дистанційно (вдома)

Рис. 1. Організація навчання у 2020/2021 навчальному році за результатами опитування керівників закладів загальної середньої освіти

Джерело: <https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2021/07/Analitichna-dovidka-lyutiy-2021.pdf>

Опитані фіксують значні позитивні зміни, що свідчать про швидке підвищення якості організації змішаного та дистанційного навчання протягом 2020/2021 навчального року [1]. На думку респондентів, ця динаміка проявилася у таких ключових організаційних аспектах:

✓ покращення структуризації: 86% учнів та 92% батьків відзначили, що розклад навчальних занять став більш чітким та зрозумілим. Переважна більшість керівників (68%) вказали, що організація дистанційного навчання не потребувала значних змін до розкладу;

✓ уніфікація платформ: заклади освіти почали активно уніфікувати свій цифровий простір: 80% педагогів та 58,4% керівників підтвердили, що використовують одну освітню платформу (переважно безкоштовні G Suite for Education, Google Classroom, Microsoft Teams, Human, Moodle та ін.);

✓ використання національних ресурсів: 54,3% використовували матеріали «Всеукраїнської школи онлайн». Проте 5,4% закладів освіти взагалі ніколи не користувались цим ресурсом, що підтверджує – системна цифрова взаємодія на рівні держави ще не була повною.

Аналіз відповідей на питання щодо використання та розміщення навчальних матеріалів виявив зростання як організаційної системності, так і інструментальної цифрової компетентності. Більшість закладів освіти (53%) систематично публікували навчальні матеріали на своїх вебсайтах. Педагоги активно

використовували цифрові інструменти: 81% вчителів проводили онлайн-уроки з використанням відео- чи аудіозасобів, а 62% створювали власний електронний освітній контент.

Організація зворотного зв'язку та підтримки була високою: індивідуальні консультації з учнями проводили 90% вчителів, з батьками – 72%. Крім того, 76% педагогів забезпечували учнів матеріалами для самостійної роботи з подальшою перевіркою. Постійна доступність навчальних матеріалів (відео, презентації, завдання) була підтверджена 69% учнів, 68,5% батьків, 55% педагогів та 52% керівників (рис. 2). При цьому 77% здобувачів освіти мали змогу повторно переглядати ці матеріали.

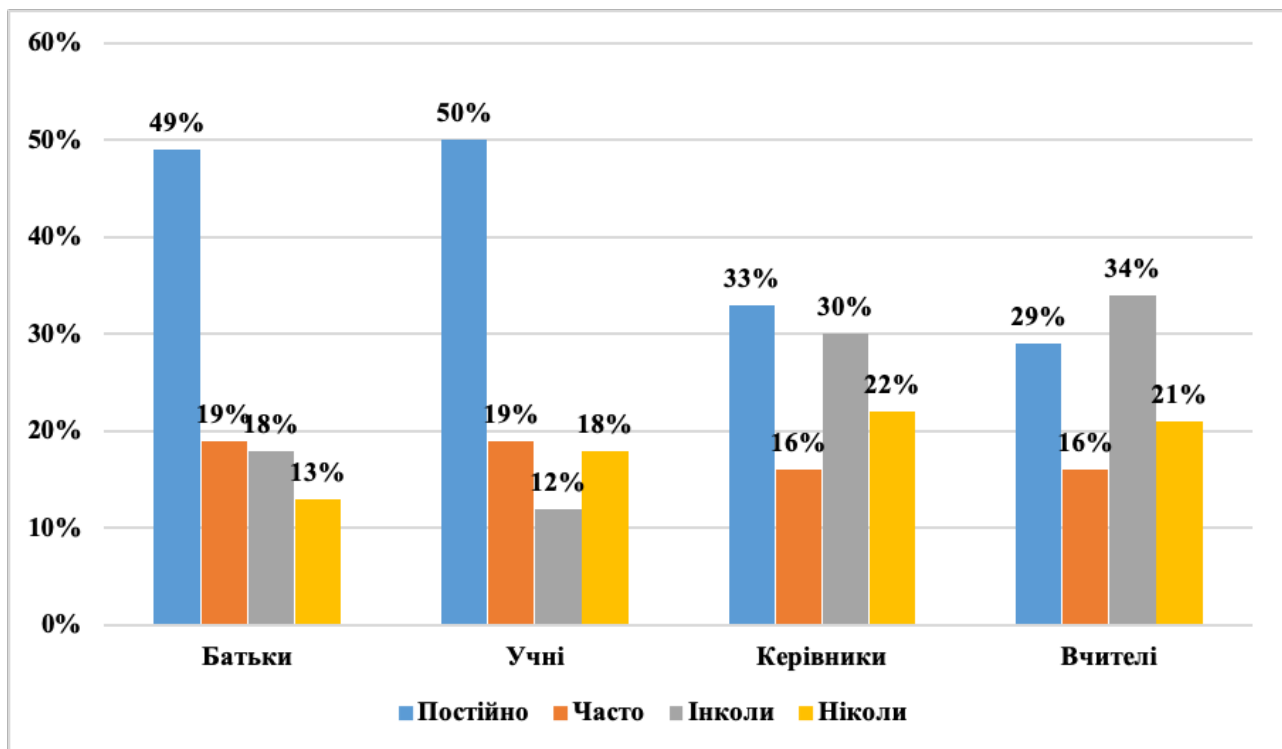

Рис. 2. Доступність навчальних матеріалів та завдань на вебсайті закладу освіти

Джерело: <https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2021/07/Analitichna-dovidka-lyutyiy-2021.pdf>

Підтверджуючи зростання комунікаційної складової цифрової компетентності, педагоги систематично забезпечували зворотний зв'язок. Це включало проведення консультацій, у тому числі в онлайн-режимі, із застосуванням месенджерів та під час телефонних розмов. Таку високу активність підтвердили 89,2% керівників шкіл та 81% педагогів, а також майже всі старшокласники. Щодо методів, учні зазначили, що найчастіше спілкування відбувалося з використанням засобів відеоконференцій (75%).

Керівники шкіл зазначили, що педагоги у 2021 році використовували декілька каналів для зв'язку з учнями, що є ознакою високої інструментальної

цифрової компетентності. У переважній більшості випадків комунікація з учнями та їхніми батьками відбувалася через:

- месенджери (Viber, Whatsapp, Telegram, Messenger та ін.) – 83%;
- відеоконференції (Zoom, Skype чи подібні засоби) – 75%;
- спеціалізовані навчальні програми (LearningApps, Microsoft Teams, Google Classroom, Moodle та ін.) – 71%;
- телефонний зв'язок – майже 63%;
- електронну пошту (для надсилання та отримання робіт) – 39% [1].

Окремим показником недостатньої системності та цифрової зрілості адміністративних процесів є обмежене використання електронних журналів та щоденників. Лише 3,6% керівників (164 заклади освіти) запровадили та використовували державний сервіс електронних журналів (Модуль E-Journal), тоді як близько 30% використовували альтернативні платформи. При цьому 67% керівників вказали, що взагалі не використовують електронний щоденник/журнал. Основними причинами такої ситуації були: відсутність необхідного технічного забезпечення та доступу до мережі Інтернет, а також потреба у дублюванні інформації (заповнення паперової та електронної версій одночасно).

Таким чином, базовий рівень 2021 року, незважаючи на успішну організаційну та інструментальну адаптацію до умов карантину, характеризувався гострим дефіцитом у двох критичних сферах. Як засвідчили результати опитування, серед проблем, що найбільш ускладнювали організацію дистанційного навчання, домінували:

✓ проблеми технічної забезпеченості та інфраструктури: обмежений доступ учнів до мережі Інтернет та відсутність у них цифрових пристроїв, а також недостатня цифрова інфраструктура в закладах освіти (ненадійне підключення, відсутня технічна підтримка);

✓ дефіцит цифрової дидактики та досвіду: брак досвіду щодо організації дистанційного навчання (зазначив кожний четвертий керівник) та використання спеціальних навчальних програм/електронних платформ, а також низька цифрова компетентність учителів та низька мотивація учнів.

Для аналізу динаміки цифрової компетентності та якості освітнього процесу в умовах повномасштабного вторгнення (2022–2023 рр.) було використано дані «Дослідження якості організації освітнього процесу в умовах війни», проведене Державною службою якості освіти України у період грудня 2022 – січня 2023 року за підтримки ініціативи «Збереження доступу до шкільної освіти» [8].

Участь у онлайн-анкетуванні взяли директори, вчителі, учні та їхні батьки зі 150 шкіл з усіх областей України. Зокрема, керівників закладів освіти – 150 учасників; учителів – 6 532; батьків учнів/учениць початкової, базової та старшої школи – 10 899; учнів/учениць (переважно десятикласники) – 4 324 учасники.

Польовий етап дослідження тривав з 26 грудня 2022 року по 7 січня 2023 року.

Дослідження мало на меті вирішити низку завдань, критичних для розуміння якості освітнього процесу в умовах війни. У контексті аналізу динаміки цифрової компетентності ключовими були такі:

- вивчити моделі роботи закладів загальної середньої освіти в умовах війни та чинників, які впливають на вибір цих моделей;
- дослідити рівень матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу, зокрема, у розрізі регіонів: комп'ютери та гаджети, навчальні платформи, інтернет.
- визначити професійні та організаційні виклики, потреби, з якими зіткнулися заклади освіти та педагогічні працівники в умовах війни [8].

Повномасштабна агресія спровокувала стрімку трансформацію форм здобуття освіти та значно посилила запит на цифрову компетентність. Близько 800 тис. школярів змінили денну форму навчання на дистанційну (з 17 669 у 2021 р. до 772 909 у 2022 р.) та сімейну (з 4 695 до 64 409 відповідно). Ці зміни були найбільш відчутними на Сході та Півдні, звідки виїхало близько 40% та 30% учнів відповідно.

З огляду на постійну загрозу, у першому півріччі 2022/2023 н.р. переважна більшість закладів освіти працювала у цифрових форматах: 51% – змішано, 33% – дистанційно, і лише 15% – очно. При цьому на Сході та Півдні України, де фіксувалася найбільша міграція, переважало дистанційне навчання.

Незважаючи на значні виклики, загалом зросла забезпеченість вчителів робочими комп'ютерами (зокрема, у селах – з 64% до 71%, у містах – з 73% до 76%), що свідчить про часткову компенсацію технічного дефіциту 2021 року.

Проте, 25% педагогів все ще не забезпечені робочим комп'ютером, а 20% – доступом до інтернету у закладі освіти. Ця потреба була компенсована високим рівнем особистої забезпеченості: не менше 90% педагогів мають власний комп'ютер, а 91% – домашній інтернет. Водночас, третина педагогів використовує домашній комп'ютер спільно з іншими членами сім'ї, що ускладнює синхронний режим роботи.

Ситуація із забезпеченням учнів технічними засобами залишається нерівномірною, що безпосередньо впливає на ефективність цифрового навчання. Зокрема, серед учнів базової та старшої школи половина має власний комп'ютер/ноутбук/планшет, при цьому 74% використовують для навчання смартфон. Натомість, учні початкової школи менш забезпечені: лише 39% мають комп'ютер/ноутбук/планшет, а 48% – смартфон. Додатково, значну проблему створює спільне використання пристроїв: 40% батьків початкової школи та 23% батьків старшої школи зазначили, що їхня дитина ділить єдиний гаджет з іншими членами сім'ї. Ці дані чітко свідчать, що ефективне дистанційне навчання в синхронному режимі є проблематичним для близько половини учнів/учениць.

На відміну від 2021 року, коли домінували проблеми недостатності досвіду, у 2022/2023 н.р. ключові виклики набули характеру енергозалежності та безпеки, що стало новим випробуванням для цифрової компетентності. Так, проблеми з

електропостачанням та доступом до інтернету стали основним викликом для 75% педагогів. Близько 30% учнів/учениць не мають постійного доступу до освітнього процесу, причому найбільше – на Півдні (40%). І керівники, і батьки основними причинами, що перешкоджали освітньому процесу, називають повітряні тривоги, відключення електроенергії та слабкий інтернет.

В умовах синхронного навчання не більше третини вчителів застосовували інтерактивні види діяльності, що передбачають взаємодію учнів між собою (групова робота, робота в парах). Натомість більшість обмежувалася переглядом презентацій, відео та самостійним опрацюванням матеріалів. Це відбувалося попри те, що 39% вчителів вважали викликом те, що учні не вміють самостійно вчитися. Проте, попри наявність методичних проблем, у 2022/2023 н.р. вдалося досягти високого рівня системності та уніфікації електронних освітніх платформ, що ілюструє рис. 3.

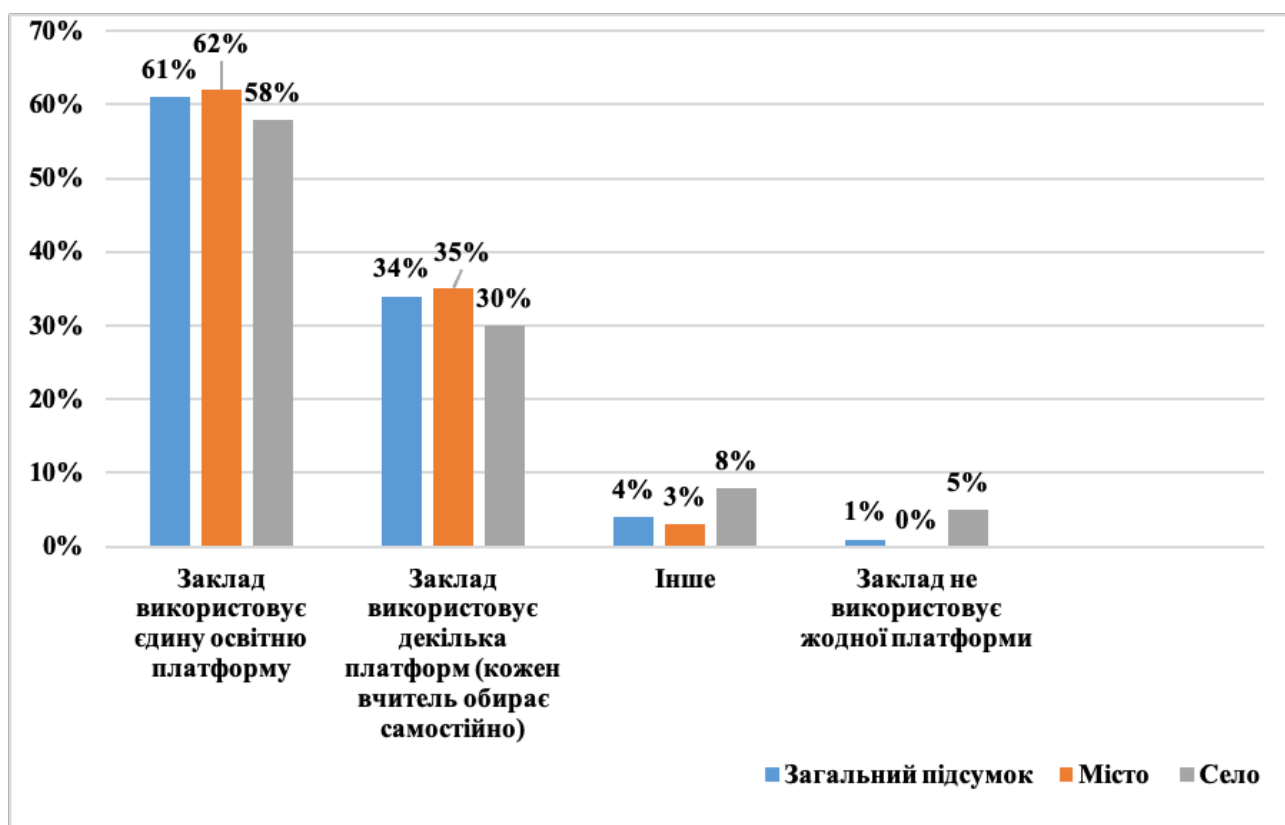

Рис. 3. Підходи закладів освіти в роботі з електронними освітніми платформами для організації навчання в умовах війни (керівники)

Джерело: <https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2023/04/yakist-osvity-v-umovah-viyny-web-3.pdf>

Аналіз рис. 3 підтверджує, що одним із ключових здобутків 2022/2023 навчального року стало зростання системності в роботі з цифровими інструментами, яке є ознакою зрілості організаційної цифрової компетентності закладів освіти. Зокрема, 61% керівників запровадили єдину освітню платформу,

мінімізувавши кількість закладів, що не використовують жодної платформи (лише 1–5%). Водночас, ключовою невирішеною проблемою залишається методичний дефіцит – нездатність більшості педагогів перетворити інструментальне володіння на інтерактивну та ефективну цифрову дидактику, що підтверджується пасивним використанням контенту попри визнану проблему самостійного навчання учнів.

Висновки. Аналіз динаміки розвитку цифрової компетентності педагогічних працівників та системи загальної середньої освіти України в умовах кризових трансформацій 2021-2023 років дозволив виявити ключові етапи адаптації, стійкості та системних викликів. Цей період, що розпочався з COVID-адаптації та був посилений воєнними викликами, став каталізатором прискореного, хоча й нерівномірного, розвитку цифрової компетентності.

Перший етап (2021 р.) характеризувався швидким інструментальним оволодінням цифрових засобів під тиском обставин. Було зафіксовано високий рівень активності педагогів: 81% проводили онлайн-уроки, а 89,2% керівників та 81% педагогів забезпечували постійний зворотний зв'язок (через месенджери та відеоконференції). Це засвідчило високу мотивацію та здатність до оперативної адаптації у комунікаційній та базовій інструментальній сферах цифрової компетентності. Водночас, на цьому етапі домінували проблеми, пов'язані з недостатністю досвіду використання спеціалізованих платформ та технічних засобів.

В умовах повномасштабної агресії (2022/2023 р.р.) система освіти продемонструвала стійкість та значний прогрес в організаційній складовій цифрової компетентності. Трансформація форм навчання (домінування змішаного – 51% та дистанційного – 33% форматів) вимагала уніфікації ресурсів. Як наслідок, 61% керівників запровадили єдину освітню платформу, мінімізувавши кількість закладів, що не використовують жодної платформи (лише 1–5%). Інструментальний дефіцит компенсувався високим рівнем особистої забезпеченості педагогів технікою. Попри прогрес, виникли виклики, що були зумовлені воєнним станом: 75% педагогів назвали ключовою перешкодою проблеми з електропостачанням та доступом до інтернету. Невирішеною системною проблемою протягом усього періоду залишався методичний дефіцит. Це виявилось у негнучкості планування освітнього процесу, а також у пасивному використанні контенту: не більше третини вчителів застосовували інтерактивні види діяльності, обмежуючись презентаціями та самостійним опрацюванням, попри те, що 39% вчителів визнавали проблему самостійного навчання учнів. Таким чином, динаміка цифрової компетентності у кризовий період 2021 – 2023 р.р. демонструє успішну, прискорену інструментальну та організаційну адаптацію.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо у дослідженні методичної складової – переходу від простого інструментального володіння до ефективної інтерактивної цифрової дидактики, що є критично важливим для забезпечення якісних освітніх результатів у післявоєнний період.

Література:

1. Аналітична довідка щодо організації дистанційного навчання у закладах загальної середньої освіти в 2020/2021 навчальному році: (за результатами онлайн-анкетування учасників освітнього процесу). Київ: Державна служба якості освіти України, 2021. URL: <https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2021/07/Analitichna-dovidka-lyutyiy-2021.pdf>
2. Концептуально-референтна Рамка цифрової компетентності педагогічних й науково-педагогічних працівників : [проект]. Київ : Міністерство цифрової трансформації України, [2021]. URL: https://osvita.diia.gov.ua/uploads/0/2622-ramka_cifrovoi_kompetentnosti_pedagogicnih_j_naukovo_pedagogicnih.pdf
3. Науково-методичне забезпечення цифровізації освіти України: стан, проблеми, перспективи : Наукова доповідь Загальним зборам НАПН України (18–19 листоп. 2022 р.) / В.Г. Кремень, В.Ю. Биков, О.В. Спирін та ін. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2022. Т. 4, № 2. URL: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/320>
4. Про затвердження Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: наказ Міністерства економіки України від 23.12.2020 № 2736. URL: <https://mon.gov.ua/prp/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>
5. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 р. № 663-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>
6. Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 р. № 167-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text>
7. Цифрова компетентність вчителя нової української школи: 2024: інновації в умовах змін: препринт / за заг. ред. О.В. Овчарук. Київ: ІЦО НАПН України, 2024. 260 с. URL: <https://enpuiirb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/aeb29042-179e-4f28-8a58-300112e9e8fc/content>
8. Якість організації освітнього процесу в умовах війни у 2022/2023 навчальному році: дослідження. Київ: Державна служба якості освіти України, 2023. 116 с. URL: <https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2023/04/yakist-osvity-v-umovah-viyny-web-3.pdf>
9. Redecker, C., Punie, Y. (2017). *European Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, JRC Science for Policy Report. URL: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC107466>

References:

1. Analytical report on the organization of distance learning in general secondary education institutions in the 2020/2021 academic year (based on the results of an online survey of educational process participants). Kyiv: State Service of Education Quality of Ukraine. (2021). *Analytical report on the organization of distance learning in general secondary education institutions in the 2020/2021 academic year (based on the results of an online survey of educational process participants)*. Kyiv: State Service of Education Quality of Ukraine]. Retrieved from <https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2021/07/Analitichna-dovidka-lyutyiy-2021.pdf>
2. Kontseptualno-referentna Ramka tsyfrovoi kompetentnosti pedahohichnykh y naukovo-pedahohichnykh pratsivnykiv : [proiekt]. Kyiv : Ministerstvo tsyfrovoi transformatsii Ukrainy, [2021]. [Ministry of Digital Transformation of Ukraine. (2021). *Conceptual and reference framework of digital competence for teaching and academic staff [Project]*. Kyiv: Ministry of Digital Transformation of Ukraine]. Retrieved from https://osvita.diia.gov.ua/uploads/0/2622-ramka_cifrovoi_kompetentnosti_pedagogicnih_j_naukovo_pedagogicnih.pdf

3. Naukovo-metodychne zabezpechennia tsyfrovizatsii osvity Ukrainy: stan, problemy, perspektyvy : Naukova dopovid Zahalnym zboram NAPN Ukrainy (18–19 lystop. 2022 r.) / V.H. Kremen, V.Yu. Bykov, O.V. Spirin ta in. Visnyk Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy. 2022. T. 4, № 2. [Kremen, V. H., Bykov, V. Yu., Spirin, O. V., et al. (2022). *Scientific and methodological support for the digitalization of education in Ukraine: State, problems, and prospects: Scientific report to the General Assembly of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine (November 18–19, 2022). Bulletin of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, 4(2)*] Retrieved from <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/320>

4. Pro zatverdzhennia Profesiinoho standartu «Vchytel zakladu zahalnoi serednoi osvity»: nakaz Ministerstva ekonomiky Ukrainy vid 23.12.2020 № 2736. [Ministry of Economy of Ukraine. (2020, December 23). *On the approval of the professional standard “Teacher of a general secondary education institution” (Order No. 2736)*] Retrieved from <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>

5. Pro skhvalennia Kontseptsii realizatsii derzhavnoi polityky u sferi reformuvannia zahalnoi serednoi osvity «Nova ukrainska shkola» na period do 2029 roku: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 22.08.2018 r. № 663-r. [Cabinet of Ministers of Ukraine. (2018, August 22). *On the approval of the concept for implementing the state policy in the field of general secondary education reform “New Ukrainian School” until 2029 (Order No. 663-r)*] Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>

6. Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku tsyfrovyykh kompetentnostei ta zatverdzhennia planu zakhodiv z yii realizatsii: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 03.03.2021 r. № 167-r. [Cabinet of Ministers of Ukraine. (2021, March 3). *On the approval of the concept for the development of digital competences and the action plan for its implementation (Order No. 167-r)*] Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text>

7. Tsyfrova kompetentnist vchytelia novoi ukrainskoi shkoly: 2024: innovatsii v umovakh zmin: prepynt / za zah. red. O.V. Ovcharuk. Kyiv: ITsO NAPN Ukrainy, 2024. 260 s. [Ovcharuk, O. V. (Ed.). (2024). *Digital competence of the teacher of the New Ukrainian School: 2024: Innovations in the context of change: Preprint*. Kyiv: Institute for Digitalization of Education of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine] Retrieved from <https://enpuirb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/aeb29042-179e-4f28-8a58-300112e9e8fc/content>

8. Yakist orhanizatsii osvitnoho protsesu v umovakh viiny u 2022/2023 navchalnomu rotsi: doslidzhennia. Kyiv: Derzhavna sluzhba yakosti osvity Ukrainy, 2023. 116 s. [State Service of Education Quality of Ukraine. (2023). *Quality of the organization of the educational process under wartime conditions in the 2022/2023 academic year: Study*. Kyiv: State Service of Education Quality of Ukraine] Retrieved from <https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2023/04/yakist-osvity-v-umovah-viyny-web-3.pdf>

9. Redecker, C., Punie, Y. (2017). European Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu. Luxembourg: Publications Office of the European Union, JRC Science for Policy Report. Retrieved from <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC107466>